

Uit den tijd der Bokkenrijders

Bron: Limburgs Jaarboek XX (1914), blz. 212-213

Als een nachtmerrie drukte de angst voor de gevreesde Bokkenrijders in de XVIIIe eeuw de bevolking van het Limburger land. Sloten en traliën waren onvoldoende, eikenhouten deuren met zware grendels baatten niet, grachten en graven sloten niet meer af en wie een bezoek van de machtige, overal vertakte dievenbende kreeg, was blij er het leven af te brengen. De schrik zat er zóó in, dat niemand de aanbrenger durfde zijn. Ongestraft bedreven de roovers hunne schanddadend. Van Mook tot Valkenburg geerden zij als tirannen.

Te Sint Joost bij Echt liepen ze bij honderden samen in den donkeren Octobernacht en kwamen daar tot hun aanvoerder den stoutmoedigen en slimmen schepen van het bemaarde vlek Nieuwstadt. Hij had een brouwerij, hield herberg en was van zijne jeugd af iemand geweest met wien niet te spotten viel. Hij had twee dochters Cathrien en Marie, die na den dood van haar moeder het huishouden bestierden en tegelijk de gasten bedienden. De geheele menage werd ruw gedreven en had daarom te meer aantrekkelijkheid voor de stevige boerenzoons, om naar de hand van de flinke schependochters te dingen, die bovendien nog voor rijk doorgingen. Want hoe ze er aan kwamen, wist niemand, maar goud, zilver en juweelen droegen ze, om zelfs heerendochteren te beschamen en geld was er steeds in overvloed.

Twee Echter jongens trokken op de meisjes af; zij werden er niet slecht ontvangen, zij herhaalden hunne bezoeken en stonden op goeden voet. Toen zij eensdaags op de Susterder markt waren, bleven zij daar wat lang plakken.

De October-zon gaat snel ter ruste en toen zij te Nieuwstadt kwamen, was des schepens huis dicht. Zij kenden echter den weg en kropen in de schuur op het stroo, om dáár te overnachten. Zij sliepen spoedig in. Tegen middernacht piepte en kraakte de schuurdeur; beiden schoten wakker en hielden zich stil. Een geheele processie, mannen beladen met zakken kwamen, voorgelicht door dievenlantaarns, de schuurdeel op. De angst overviel hen, toen zij tot de overtuiging kwamen, dat dit de gevreesde Bokkenrijders moesten zijn, die zij juist hadden willen ontgaan. Een der schelmen riep, ik hoorde wat! Er werd rond gelicht, maar men vond de beide jongens niet. Nu ving de verdeeling van den buit aan. De schepen zelf leidde de verdeeling; hij kreeg een groot deel van het gestolene.

Catharien en Marie gingen met de kruik jenever rond en de laatste riep: "*als 't verder zoo gaat, kunnen wij de koeien wel aan zilveren kettingen leggen*".

Nu konden de jongens hunne ooren niet gelooven, de schepen gaf bevelen voor een volgenden rooftocht en wel naar Echt. Hierop klonk het fluitje en na tien minuten was alles doodstil. De poort was op den boom en welvoldaan sliepen de schepen en zijn waardige dochters den slaap der gerechten in het woonhuis, verre van de luisteraars.

De Echter jongelui maakten zich uit de voeten en gingen 's anderen daags regelrecht naar den Drossart op het hooge slot van Montfort, wien zij alles openbaarden. Voorzichtig maakte deze van de gegevens gebruik. Hij moest den Nieuwstadtter schepen in de val hebben. Hij ontbood daarom de zeven schepenen van het stedeke, verhoorde er zes, die hij geheel en al onschuldig bevond, hield ze in de zaal en toen de zevende binnenkwam, bood hij hem door de twee gerechtsdienaren twee stevige kluisters aan met de woorden "*schepen, pas deze manchetten eens*". De schepen wist, waar 't hem om ging, en vroeg toen hij de kluisters aan had, of hij de doodsmuts, die hij medegebracht had, maar op zou zetten. Hij werd op de pijnbank gelegd, bekende echter niets; voor hij gericht kon worden, stierf hij in den Tomp, de gevangenis van 't slot Montfort. Zijn beide dochters werden gegeeseld, gebannen, de goederen verbeurd verklaard. De Echter jongens hadden voorloopig genoeg van de vrijerij in den vreemde.

*****